

מסורת הש"ס

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ז.

עין מושפט
גר מצוה

ל"ב א מ"י פ"ה מה'ג
לשנות הלכה א פתח
עשין מה עולות פ"ה מה'ג
טושי"ע אה"ע פ"ה מה'ג
ספיקא:

ב ב מ"י פ"ה מה'ג
מקח ומכר הלכה י
טושי"ע אה"ע פ"ה מה'ג
ספיקא:

בא ג מ"י פ"ה מה'ג
מ"ש וז"ל הלכה י
בב ד ה טושי"ע אה"ע פ"ה מה'ג
ממו פ"ה י
בג ו מ"י פ"ה מה'ג
מ"ש וז"ל הלכה יא:

רבינו חננאל

ויבטלילי בהמה פ"ה אה"ע
למה בנות הביתו כ"ר
פסוקה היא, פירוש
קורבנותא חסידים חזקים
ואין חסידותא חסידים
אלו כיון שהוכשרו במים
איסור הנאה תן בחמץ
בגמר, ואקשינן וכו' בחר
איסורא לא כפי מבטלו
ל"ה, והתניא היה יושב
בבית המדרש וזכור שיש
לו חמץ בבית מבטלו
בלבו אחד שבת ואחר
יום טוב, והנה יום טוב
לא משכחת לה אלא בחר
איסורא וקנין דמבטלו.
ורש"י (לא) בחמץ חסד
שיש לו ע"ה מוגבלת
בכחו ביום טוב ומיחד
שמן חמץ שמקדים
ומבטל קודם שחמץ,
דיקא נמי דקנין היה יושב
בבית המדרש ש"ס, פת
שמיטה ולא ידע אי מזה
אי חמץ הוא אם רבו ימי
מזה מותרת היא, פירוש
אחר הפסח, ואקשינן
ויחיל בחר בחמץ, כלומר
(כאן) משה מעשר, כיון
שעשוי להם הפסח ושוקין
מזה היא, גם זו מזה היא,
שהחמץ כבר עבר, מי לא
הוא בפרק מעות שנספא
לפי פסחיה בהמה לעולם
משה, כלומר במעות
מפשה שני קנין בהמה,
כדכתיב ותחת חספס כל
אשר תאוו נפשך בבקר
ובצאן, ואמרינן מה טעם
הואיל ושוקין ירושלים
עשוי להחביר בכל יום,
אלמא אמרינן אינו אולי
והני אחרני נענו וכו',
ואקשינן ומי אוליין אחר
האחרון, והתניא ר' יוסי
אומר חיבה שנשתמש בה
חולין ומעשר אם רוב
חולין חולין ואם רוב
מעשר מעשר, ולא קנין
אחר אחרון, וסריקין ברלא
ידעין איזה מהן אחרון,
אז כגון שנשתמש בה
צבורין צבורין, כלומר
צבור מכלל וצבור מכלל
ושניהן כאחד ואין אחד
מהן אחרון, או נמצא
בנומא דאיכא למימר לא
ראה אותה, אמר רב
יהודה הבודק צריך שיבדק
קודם שיחליל לבדוק, מאי
מבדק, ואסיקנא להבטחא
אקבי' על ביעור חמץ.

לפני פסחיה פ"ה אה"ע
במוכר כמו בלוקח מספיקא
לר"י דמקור מעוטא דחולין
רובא להיתר ואור"י דלוקחים
היו רובא דכמה בני אדם
עומדים על
זהמה אחת לקנות: בחר
הבית
לעולם חז"ל, מקשה ר"י
האך נמצאו
שם הא אחר כפ' הרואה
(נדרות כ"ג):
לא יכנס בחר הבית
נמעות הנדרות
בכדיו ואור"י דליו אסור
אלא
היכא דנשאן כפרהסיו
בכדיו
דגנאי הוא דנראה
כיוון שם
למקרה אלל דנענע
(לא):

עשויין להחביר בב' יום.
קשה
לר"י דמקסי' צדק
דל
הנה (נדע ט: ושם) גבי
שכן שנמצא
במניו אין חוקמו
מחביר אלל על
ידי דדיקה ומירן
דשכן שהוא
בכדעשה אין חוקמו
כל כך מחביר
כמו במעות:

בלבדק ב"ע א פ"ה
משפט, מכאן
מגרי' רש"י לנדר
לפני המילה
להכניסו דלי
לחמץ המילה ישקר
בכדעשה להכניסו
להכא משמע
ועוד שזרין לנדר
עובר לעשייתו
ולא נראה לר"י
דכפר ר' אליעזר
דמילה (שם דף ק"ז
והס) מניח המל
אומר אקבי' על
המילה אזי הכן
אומר להכניסו
משמע לאחר המילה
מקומו אה"ע
להכניסו משמע
להכא להכא
לא קשה דלי על
זאת הנעשה עכשיו
בנדר אלל משמע
ומודה להכא
שזנו על המילה
כשמצא ליו ומיקנה
כאן לגלות ולהדיע
זו המילה נעשה
לשם יאזרו ולא
לשם ע"ג ולא לשם
מורע ולא לשם
הר גרוס ואין צריך
לנדר עובר
לעשייתו אלל
במקום
שעשה המנהג
הוא מבדק אלל
כשמצא אחר
לא ומדע שהי
בכרת
אירוסין אינו
מבדק אלל
אחר אירוסין:
כי

הוא אמר רבה לא
תימא שרבתה מזה
אלא אימא השרבו
ימי מזה מזה
עילוייה
אי הכי פשיטא
לא צריכא דעיפוייה
מרוכה מהו דתימא
הוא קא משמע
לן כיון שרבו
ימי מזה עילוייה
אמרינן כל יומא
ויומא נהמא חמימא
אפה ושרא עילוייה
ועפשא טפי ומי
אוליין בחר בתרא
והא תניא ר' יוסי
בר יהודה אומר
יחיבה שנשתמשו
בה מעות חולין
מעשר אם רוב
חולין חולין
מעשר אם רוב
מעשר מעשר
ואמאי ליזיל
בחר בתרא אמר
רב נחמן בר יצחק
הבא במאי
עסקינן כגון
שנשתמשו בה
מעות חולין
ומעות מעשר
ואין יודע
איזה מהן בסוף
רב זבד אמר
כגון שנשתמשו
בה ציבורין
ציבורין רב פפא
אמר כגון
דאשתכח ב' בנזמא:
אמר רב יהודה
הבודק צריך
שיבדק מאי
מבדק רב פפי
אמר משמיה
דרבא (אומר)
לבער חמץ רב
פפא אמר משמיה
דרבא על ביעור
חמץ בלבד
כולי' עלמא לא
פלגי דודאי
להבא משמע
כי

מה טעם נשעת
הרגל נפול כדאמין
נמצאין בחר הבית
הואיל ושוקין
ירושלים עשויים
להחביר בכל יום
אלמא ככל דבר
העשוי להחביר
אמרינן קמאי
קמאי אזורי
וסתם חיות
שנשתמשין
בהן אוליין
נטולין ראשון
ראשון כדי שלא
יעפשו וכל שכן
דמסתמא דדקה
זה אור לארבעה
עשר והאי דבכרת
היא ומזה היא:
מוכיה עליה, שהי
הוא זה ימים רבים
וחמץ הוא: אס
רוב חולין, נשתמשו
בה חולין אלמא
בחר רובא חולין
ולא בחר בתרא:
ליבורין ליבורין,
של מעשר ביות
זו ושל חולין ביות
זו וזוים א': בנזמא,
דליכא למימר
זל בחר בתרא
דקמאי הא שקליה
מסוס דיש לחוש
שמה בנזמא
נעמן ולא ראוהו:
בלבד כולי' עלמא
לא פלגי דלהכא
משמע, ושפיר
דמי דכרה קודם
עשיית המנהג
נענין כלקמן (ע"ג):
מעיקרא

ויבטלילי בשית כיון
דאיסורא דרבנן עילוייה
כדאורייתא דמאי
ולא מצי מבטיל
דאמר רב גידל
אמר ר' חייא בר יוסף
אמר רב אהמקדש
משש שעות
ולמעלה אפילו
בחיט קורבנותא
אין חוששין
לקידושין ולבחר
איסורא לא מצי
מבטיל
ליה והא תניא
היה יושב בבית
המדרש וזכור
שיש חמץ בתוך
ביתו מבטלו בלבו
אחד שבת ואחר
יום טוב בשלמא
שבת משכחת לה
כגון שחל ארבעה
עשר להיות
בשבת אלא יום
טוב בחר איסורא
הוא
אמר רב אחא
בר יעקב הכא
יבטלמוד יושב
לפני רבו עסקינן
ונזכר שיש עיסה
מגולגלת בתוך
ביתו ומתיירא
שמה תחמיין
קדים ומבטיל
ליה מיקמי
דתחמיין דיקא
נמי דקתני היה
יושב בתוך בית
המדרש שמוע
מינה: אמר רבה
בר רב הונא אמר
רב הפת שעייפשה
כיון שרבתה
מזה מותרת
היכי רבי אילימא
ידע בה דחמץ
היא כי רבתה
מזה מזה היא
הוי אלא דלא
ידעין ביה
אי חמץ הוא
אי מזה הוא
מאי איריא כי
רבתה מזה
מזה אפילו כי
לא רבתה מזה
נמי ניזיל בחר
בתרא מי לא
תנן ימי מעות
שנמצאו לפני
פסחיה פ"ה אה"ע
בהמה לעולם
מעשר בחר הבית
חולין בירושלים
בשעת הרגל
מעשר בשאר ימות
השנה חולין
ואמר רב שמעיה
בר זירא מאי
טעמא הואיל
ושוקין ירושלים
עשויין להחביר
בכל יום אלמא
יהבא נמי נימא
קמא קמא אולי
והאי דהאידינא
הוא שאני הכא
דעיפוייה מוכיה
עילוייה אי

הוא אמר רבה לא
תימא שרבתה מזה
אלא אימא השרבו
ימי מזה מזה
עילוייה
אי הכי פשיטא
לא צריכא דעיפוייה
מרוכה מהו דתימא
הוא קא משמע
לן כיון שרבו
ימי מזה עילוייה
אמרינן כל יומא
ויומא נהמא חמימא
אפה ושרא עילוייה
ועפשא טפי ומי
אוליין בחר בתרא
והא תניא ר' יוסי
בר יהודה אומר
יחיבה שנשתמשו
בה מעות חולין
מעשר אם רוב
חולין חולין
מעשר אם רוב
מעשר מעשר
ואמאי ליזיל
בחר בתרא אמר
רב נחמן בר יצחק
הבא במאי
עסקינן כגון
שנשתמשו בה
מעות חולין
ומעות מעשר
ואין יודע
איזה מהן בסוף
רב זבד אמר
כגון שנשתמשו
בה ציבורין
ציבורין רב פפא
אמר כגון
דאשתכח ב' בנזמא:
אמר רב יהודה
הבודק צריך
שיבדק מאי
מבדק רב פפי
אמר משמיה
דרבא (אומר)
לבער חמץ רב
פפא אמר משמיה
דרבא על ביעור
חמץ בלבד
כולי' עלמא לא
פלגי דודאי
להבא משמע
כי

הוא אמר רבה לא
תימא שרבתה מזה
אלא אימא השרבו
ימי מזה מזה
עילוייה
אי הכי פשיטא
לא צריכא דעיפוייה
מרוכה מהו דתימא
הוא קא משמע
לן כיון שרבו
ימי מזה עילוייה
אמרינן כל יומא
ויומא נהמא חמימא
אפה ושרא עילוייה
ועפשא טפי ומי
אוליין בחר בתרא
והא תניא ר' יוסי
בר יהודה אומר
יחיבה שנשתמשו
בה מעות חולין
מעשר אם רוב
חולין חולין
מעשר אם רוב
מעשר מעשר
ואמאי ליזיל
בחר בתרא אמר
רב נחמן בר יצחק
הבא במאי
עסקינן כגון
שנשתמשו בה
מעות חולין
ומעות מעשר
ואין יודע
איזה מהן בסוף
רב זבד אמר
כגון שנשתמשו
בה ציבורין
ציבורין רב פפא
אמר כגון
דאשתכח ב' בנזמא:
אמר רב יהודה
הבודק צריך
שיבדק מאי
מבדק רב פפי
אמר משמיה
דרבא (אומר)
לבער חמץ רב
פפא אמר משמיה
דרבא על ביעור
חמץ בלבד
כולי' עלמא לא
פלגי דודאי
להבא משמע
כי

מה טעם נשעת
הרגל נפול כדאמין
נמצאין בחר הבית
הואיל ושוקין
ירושלים עשויים
להחביר בכל יום
אלמא ככל דבר
העשוי להחביר
אמרינן קמאי
קמאי אזורי
וסתם חיות
שנשתמשין
בהן אוליין
נטולין ראשון
ראשון כדי שלא
יעפשו וכל שכן
דמסתמא דדקה
זה אור לארבעה
עשר והאי דבכרת
היא ומזה היא:
מוכיה עליה, שהי
הוא זה ימים רבים
וחמץ הוא: אס
רוב חולין, נשתמשו
בה חולין אלמא
בחר רובא חולין
ולא בחר בתרא:
ליבורין ליבורין,
של מעשר ביות
זו ושל חולין ביות
זו וזוים א': בנזמא,
דליכא למימר
זל בחר בתרא
דקמאי הא שקליה
מסוס דיש לחוש
שמה בנזמא
נעמן ולא ראוהו:
בלבד כולי' עלמא
לא פלגי דלהכא
משמע, ושפיר
דמי דכרה קודם
עשיית המנהג
נענין כלקמן (ע"ג):
מעיקרא

ויבטלילי בשית כיון
דאיסורא דרבנן עילוייה
כדאורייתא דמאי
ולא מצי מבטיל
דאמר רב גידל
אמר ר' חייא בר יוסף
אמר רב אהמקדש
משש שעות
ולמעלה אפילו
בחיט קורבנותא
אין חוששין
לקידושין ולבחר
איסורא לא מצי
מבטיל
ליה והא תניא
היה יושב בבית
המדרש וזכור
שיש חמץ בתוך
ביתו מבטלו בלבו
אחד שבת ואחר
יום טוב בשלמא
שבת משכחת לה
כגון שחל ארבעה
עשר להיות
בשבת אלא יום
טוב בחר איסורא
הוא
אמר רב אחא
בר יעקב הכא
יבטלמוד יושב
לפני רבו עסקינן
ונזכר שיש עיסה
מגולגלת בתוך
ביתו ומתיירא
שמה תחמיין
קדים ומבטיל
ליה מיקמי
דתחמיין דיקא
נמי דקתני היה
יושב בתוך בית
המדרש שמוע
מינה: אמר רבה
בר רב הונא אמר
רב הפת שעייפשה
כיון שרבתה
מזה מותרת
היכי רבי אילימא
ידע בה דחמץ
היא כי רבתה
מזה מזה היא
הוי אלא דלא
ידעין ביה
אי חמץ הוא
אי מזה הוא
מאי איריא כי
רבתה מזה
מזה אפילו כי
לא רבתה מזה
נמי ניזיל בחר
בתרא מי לא
תנן ימי מעות
שנמצאו לפני
פסחיה פ"ה אה"ע
בהמה לעולם
מעשר בחר הבית
חולין בירושלים
בשעת הרגל
מעשר בשאר ימות
השנה חולין
ואמר רב שמעיה
בר זירא מאי
טעמא הואיל
ושוקין ירושלים
עשויין להחביר
בכל יום אלמא
יהבא נמי נימא
קמא קמא אולי
והאי דהאידינא
הוא שאני הכא
דעיפוייה מוכיה
עילוייה אי

הוא אמר רבה לא
תימא שרבתה מזה
אלא אימא השרבו
ימי מזה מזה
עילוייה
אי הכי פשיטא
לא צריכא דעיפוייה
מרוכה מהו דתימא
הוא קא משמע
לן כיון שרבו
ימי מזה עילוייה
אמרינן כל יומא
ויומא נהמא חמימא
אפה ושרא עילוייה
ועפשא טפי ומי
אוליין בחר בתרא
והא תניא ר' יוסי
בר יהודה אומר
יחיבה שנשתמשו
בה מעות חולין
מעשר אם רוב
חולין חולין
מעשר אם רוב
מעשר מעשר
ואמאי ליזיל
בחר בתרא אמר
רב נחמן בר יצחק
הבא במאי
עסקינן כגון
שנשתמשו בה
מעות חולין
ומעות מעשר
ואין יודע
איזה מהן בסוף
רב זבד אמר
כגון שנשתמשו
בה ציבורין
ציבורין רב פפא
אמר כגון
דאשתכח ב' בנזמא:
אמר רב יהודה
הבודק צריך
שיבדק מאי
מבדק רב פפי
אמר משמיה
דרבא (אומר)
לבער חמץ רב
פפא אמר משמיה
דרבא על ביעור
חמץ בלבד
כולי' עלמא לא
פלגי דודאי
להבא משמע
כי

הוא אמר רבה לא
תימא שרבתה מזה
אלא אימא השרבו
ימי מזה מזה
עילוייה
אי הכי פשיטא
לא צריכא דעיפוייה
מרוכה מהו דתימא
הוא קא משמע
לן כיון שרבו
ימי מזה עילוייה
אמרינן כל יומא
ויומא נהמא חמימא
אפה ושרא עילוייה
ועפשא טפי ומי
אוליין בחר בתרא
והא תניא ר' יוסי
בר יהודה אומר
יחיבה שנשתמשו
בה מעות חולין
מעשר אם רוב
חולין חולין
מעשר אם רוב
מעשר מעשר
ואמאי ליזיל
בחר בתרא אמר
רב נחמן בר יצחק
הבא במאי
עסקינן כגון
שנשתמשו בה
מעות חולין
ומעות מעשר
ואין יודע
איזה מהן בסוף
רב זבד אמר
כגון שנשתמשו
בה ציבורין
ציבורין רב פפא
אמר כגון
דאשתכח ב' בנזמא:
אמר רב יהודה
הבודק צריך
שיבדק מאי
מבדק רב פפי
אמר משמיה
דרבא (אומר)
לבער חמץ רב
פפא אמר משמיה
דרבא על ביעור
חמץ בלבד
כולי' עלמא לא
פלגי דודאי
להבא משמע
כי

מה טעם נשעת
הרגל נפול כדאמין
נמצאין בחר הבית
הואיל ושוקין
ירושלים עשויים
להחביר בכל יום
אלמא ככל דבר
העשוי להחביר
אמרינן קמאי
קמאי אזורי
וסתם חיות
שנשתמשין
בהן אוליין
נטולין ראשון
ראשון כדי שלא
יעפשו וכל שכן
דמסתמא דדקה
זה אור לארבעה
עשר והאי דבכרת
היא ומזה היא:
מוכיה עליה, שהי
הוא זה ימים רבים
וחמץ הוא: אס
רוב חולין, נשתמשו
בה חולין אלמא
בחר רובא חולין
ולא בחר בתרא:
ליבורין ליבורין,
של מעשר ביות
זו ושל חולין ביות
זו וזוים א': בנזמא,
דליכא למימר
זל בחר בתרא
דקמאי הא שקליה
מסוס דיש לחוש
שמה בנזמא
נעמן ולא ראוהו:
בלבד כולי' עלמא
לא פלגי דלהכא
משמע, ושפיר
דמי דכרה קודם
עשיית המנהג
נענין כלקמן (ע"ג):
מעיקרא

